

CANCELARIA DE STAT A REPUBLICII MOLDOVA

Nr. 14-69-8067

Chișinău

18 iulie 2024

Ministerul Afacerilor Interne

Urmare a examinării proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative (reglementarea semnăturii electronice olografă) (**număr unic 620/MAI/2024**), autor – **Ministerul Afacerilor Interne**, comunicăm următoarele.

Completarea textului art. 399 cu alineatele (3)-(4) Cod contravențional, ce vizează condiții de formă admisibile ale actelor procedurale/documentelor dosarului instrumentat de agenți constatatori, nu se integrează organic în arhitectura structurată a capitolului III Cod contravențional, din motiv că capitolul respectiv, intitulat „AUTORITĂȚILE COMPETENTE SĂ SOLUȚIONEZE CAUZELE CONTRAVENȚIONALE”, este destinat și descrie doar particularitățile generice privind competența autorităților în materie contravențională, nu și forma prin care se realizează competența respectivă. Totodată, prin modificarea propusă, se creează confuzia că legiuitorul acordă dreptul preferențial agenților constatatori să soluționeze cauze contravenționale în format electronic, ceea ce nu pare a fi valabil în cazul altor autorități competente prevăzute la art. 393 alin. (1) Cod contravențional.

În acest sens, se recomandă ca completările propuse la art. 399 să fie integrate în art. 440 alin. (1¹) Cod contravențional, pentru a putea fi aplicate uniform de toate autoritățile competente. Astfel, legea contravențională va îndeplini condiția de claritate, iar toate autoritățile competente vor avea posibilitatea să realizeze procedura contravențională în scris, pe suport de hârtie sau în format electronic, fără a se confrunța cu problema admisibilității/inadmisibilității probatoriului acumulat în format electronic, inclusiv a actului de acuzare încheiat în format electronic. Concomitent dispare necesitatea de a opera modificările propuse de autorul proiectului la art. 400 alin. (1) Cod contravențional, or acestea se vor regăsi în norma juridică la art. 440 alin. (1¹) Cod contravențional.

Din raționamente similare, se recomandă renunțarea la completările propuse de autorul proiectului la art. 400 alin. (5) Cod contravențional, care dublează nejustificat modificările ce urmează a fi operate la art. 442 alin. (1) Cod

contravențional, iar în partea ce ține de remiterea spre examinare autorității sau instanței de judecată competente a materialelor în formă electronică, propunem a completa art. 443 Cod contravențional, la alineatele corespunzătoare. În același context, la art. 46¹ alin. (1) Cod contravențional, propunem completarea după textul „întocmită în condițiile prezentului capitol,”, cu textul „în scris, pe suport de hârtie sau în format electronic ori cu convertirea în formă electronică ușor accesibilă utilizatorilor, inclusiv semnarea electronică a acesteia”.

Secretar general adjunct al Guvernului /semnat electronic/ **Lilia DABIJA**

Digitally signed by Dabija Lilia
Date: 2024.07.18 14:43:00 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

SERVICIUL TEHNOLOGIA INFORMAȚIEI ȘI SECURITATE CIBERNETICĂ

MD-2012 mun. Chișinău, Piața Marii Adunări Naționale, 1 IDNO 1003600096694
tel.: + 373 22 820 900, fax: + 373 22 250 522 e-mail: stisc@stisc.gov.md, itsec@itsec.gov.md

19.07.2024

1.4/1113/24

La nr. 18-69-7703 din 10.07.2024

Ministerul Afacerilor Interne

Copie: Cancelaria de Stat

Instituția publică „Serviciul Tehnologia Informației și Securitate Cibernetică” a examinat proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative (reglementarea semnăturii electronice olografă) (număr unic **620/MAI/2024**) și în limita competențelor funcționale, comunică următoarele obiecții.

La propunerile de modificare a Codului contravențional.

Proiectul operează cu noțiunea de „convertire a documentației în formă electronică”, care nu este definită, dar care indică asupra procesului de transformare a informațiilor prezentate pe un anumit tip de suport de informații în altul. În acest sens, convertirea unui înscris pe suport de hârtie în înscris în format electronic presupune scanarea/fotografierea acestuia. De menționat că în acest caz, înscrisul obținut va constitui o simplă copie a înscrisului pe suport de hârtie și nu va produce efecte juridice de sine stătător. Or, pentru a produce efecte juridice de sine stătător acesta urmează a fi semnat electronic prin utilizarea unei semnături electronice reglementate de lege. Astfel, nu este clar exercițiul și beneficiile potențiale declarate de proiect în situația în care pentru convertirea documentației în formă electronică oricum este necesară întocmirea acesteia pe suport de hârtie.

În acest sens, se propune păstrării doar a două forme de constatare și examinare a faptelor contravenționale – pe suport de hârtie, cu aplicarea semnăturilor olografe a participanților și în formă electronică, cu aplicarea semnăturii electronice a acestora în condițiile Legii nr. 124/2022, dreptul de alegere a formei fiindu-i acordat persoanei în a cărei privință a fost pornit procesul contravențional, care va selecta forma dorită în dependență de disponerea de către a acesta a mijloacelor semnăturii electronice sau nu.

La propunerile de modificare a Legii nr. 124/2022.

Proiectul declară reglementarea unui nou tip de semnătură electronică – semnătura olografă electronică (sau semnătura electronică olografă, autorul nu a determinat care noțiunea urmează a fi utilizată în proiect), care însă de fapt, după caracteristicile sale, nu poate fi calificată altfel decât ca semnătură electronică simplă¹. De menționat că proiectului asimilează efectele juridice a unei astfel de semnături electronice simple cu efectele semnăturii electronice calificate și prin urmare – a celei olografe. Aceasta în condițiile în care forța juridică a semnăturii electronice simple nu este reglementată nici de Legea nr. 124/2022 privind identificarea electronică și serviciile de încredere, nici de cadrul european în domeniu, în special Regulamentul (UE) 910/2014. Atenționăm că conform caracteristicilor sale, semnătura electronică simplă nu face trimitere exclusivă la semnatar, nu permite identificarea acestuia și nu este legată de datele (documentul) la care se raportează, astfel fiind imposibilă stabilirea cu certitudine a autorului semnăturii și momentului aplicării acesteia, fiind posibilă falsificarea documentelor. Or, în vederea utilizării acesteia, practica în domeniul semnăturii electronice, dar și cadrul normativ național², stabilește că acest tip de semnătură electronică se bazează doar pe o înțelegere comună al părților privind recunoașterea efectelor sale, care este consemnată anterior utilizării într-un acord semnat de către aceștia cu utilizarea unei semnături cu efecte juridice de drept.

În aceste condiții, reglementarea semnăturii electronice simple și acordarea acesteia a forței și efectelor juridice de drept implică riscuri majore legate de siguranța raporturilor juridice, autenticitatea și integritatea actelor administrative, abuzuri din partea organelor constatatoare, iar ca urmare scăderea încrederii societății în instrumentele de digitalizare oferite de stat. Propunerea expusă în proiect de echivalare artificială a semnăturii electronice simple cu semnătura electronică calificată și cea olografă sfidează esența și sensul unei semnături electronice calificate care are de drept aceeași valoare și efecte juridice ca și semnătura olografă, prin urmare nu poate fi acceptată.

În aceeași ordine de idei, menționăm că în calitate de temei pentru aprobarea proiectului se invocă practica României, făcând trimitere la Ordonanța de urgență a Guvernului României nr.38 din 30 martie 2020 privind utilizarea înscrisurilor în formă electronică la nivelul autorităților și instituțiilor publice. De menționat că actul normativ român nu prevede echivalarea semnăturii electronice simple cu semnătura olografă, ci din contra, acesta stabilește cadrul normativ necesar pentru utilizarea în cadrul autorităților și instituțiilor publice exclusiv a semnăturilor electronice avansate și calificate, reglementate de Regulamentul UE nr. 910/2014 al Parlamentului European și al Consiliului din 23 iulie 2014 privind identificarea

¹ Reglementată de Legea nr. 91/2014 privind semnătura electronică și documentul electronic, abrogată;

² Articolul 40 alineatul (2) al Legii nr. 124/2022 privind identificarea electronică și serviciile de încredere.

electronică și serviciile de încredere pentru tranzacțiile electronice pe piața internă și de abrogare a Directivei 1999/93/CE. Mai mult, acesta stabilește posibilitatea utilizării și echivalării, în ceea ce privește condițiile și efectele lor, a documentelor semnate cu semnătură electronică avansată la documentele pe suport de hârtie semnate cu semnătura olografă, doar în cazul implementării de către entitate a unor mecanisme de autentificare de nivel substanțial sau ridicat, care asigură identificarea sigură a utilizatorilor. Prin urmare, deși autoritățile și instituțiile publice române pot stabili tipul semnăturii electronice aplicabile pentru utilizarea de către persoanele fizice sau juridice a unui serviciu disponibil online prestat de respectivele autorități, stabilirea tipului semnăturii electronice se efectuează strict în condițiile Regulamentului (UE) 910/2014, care la rândul său reglementează doar semnăturile electronice avansate și calificate.

Suplimentar, menționăm că deși în Nota de fundamentare se indică precum că abordarea propusă constituie un echilibru între securitate, costuri și ușurință în utilizare, totuși la identificarea acestora nu au fost luate în calcul costurile aferente potențialelor pierderi financiare legate de contestarea actelor administrative de către persoanele în privința cărora acestea au fost întocmite, precum și constările legate de prejudiciul adus imaginii statului ca urmare a promovării și utilizării unor servicii digitale nesigure, care va duce inevitabil la scăderea încrederii populației în serviciile electronice prestate de stat.

În altă ordine de idei, conceptul semnăturii electronice expus în Legea nr. 124/2022 presupune utilizarea de către semnatori a semnăturii electronice prestate de un prestator de servicii de încredere conform procedurilor stabilite, care include emiterea certificatelor cheilor publice la cererea exclusivă a viitorului titular; existența cerințelor și condițiilor tehnice pentru dispozitivele de creare și verificare a semnăturilor electronice, aprobate în conformitate cu standardele și practicile internaționale în domeniu; utilizarea dispozitivului și datelor de creare a semnăturii electronice exclusiv sub controlul semnatarului; asigurarea integrității datelor asupra cărora a fost aplicată semnătura electronică și urmărirea modificărilor ulterioare etc. Astfel, conceptul semnăturii prezentat în proiect apriori nu poate corespunde prevederilor legii, fiind contrar obiectului de reglementare și principiilor acesteia.

Urmare celor expuse, precum și reieșind din rezultatele ședinței comune organizate de MAI cu participarea SIS și STISC, considerăm oportun retragerea proiectului și identificarea unei soluții sustenabile și sigure de constatare a faptelor contravenționale în formă electronică.

Cu respect,

Director

Digitally signed by Corețchi Alexandru
Date: 2024.07.19 10:45:03 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Alexandru COREȚCHI

Ex: A. Lipu
Tel: 022 828 701

Nr. 13-2181 din 11.07.2024

La nr. 18-69-7703 din 10.07.2024

Ministerul Afacerilor Interne

Copie: Cancelaria de Stat

Urmare examinării proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative (*reglementarea semnăturii electronice olografă*) (**număr unic 620/MAI/2024**), în limita competențelor, comunicăm următoarele.

Cadrul normativ național în domeniul serviciilor de încredere transpune și se bazează pe cadrul normativ al Uniunii Europene - Regulamentul (UE) nr. 910/2014 al Parlamentului European și al Consiliului din 23 iulie 2014 privind identificarea electronică și serviciile de încredere pentru tranzacțiile electronice pe piața internă (eIDAS). Regulamentul în cauză stipulează că semnătura electronică înseamnă date în format electronic, atașate la sau asociate logic cu alte date în format electronic și care sunt utilizate de semnatar pentru a semna, reglementând două tipuri de semnături electronice – avansată și calificată.

Legea nr. 124/2022 privind identificarea electronică și serviciile de încredere, care transpune prevederile Regulamentului menționat, la fel stipulează două tipuri de semnături electronice – avansată și calificată. Totodată, legea menționată (art. 21) prevede expres că semnătura electronică calificată are aceeași valoare juridică ca și semnătura olografă. Semnătura electronică calificată beneficiază de prezumția integrității datelor și a corectitudinii originii datelor respective la care se referă semnătura electronică calificată. Modalitatea în care se asigură gradul de protecție a semnăturii electronice calificate pentru echivalarea acesteia cu semnătura olografă aplicată pe hârtie se stabilește de organul de supraveghere și control (SIS).

În acest sens, propunerea inovațională prevăzută în proiectul de lege supus avizării privind reglementarea unui nou tip de semnătură electronică și anume - „semnătură electronică olografă” nu poate fi susținută, deoarece ar denatura în esență caracterul exclusiv digital al semnăturii electronice, al datelor asociate acesteia și al mijloacelor de creare a acesteia.

Semnăturile electronice de ambele tipuri prevăzute de legislație în vigoare asigură cerințe comune de trimitere exclusivă la titular, identificarea titularului, sunt create utilizând date digitale unice de creare a semnăturilor electronice, pe care semnatarul le poate utiliza cu un nivel sporit de încredere, exclusiv sub controlul acestuia, dar și sunt legate de datele digitale la care se raportează. Or, toate aceste elemente pot fi simplu compromise în cazul unei semnături olografe care se pretinde a fi electronică deoarece este aplicată pe ecranul unui dispozitiv digital, ceea ce ar constitui temei de contestare în instanță de judecată a autenticității și integrității datelor din procesele verbale privind cauze contravenționale.

În acest sens, normele propuse de autorul proiectului de lege ar intra în contradicție cu cadrul normativ al Uniunii Europene în domeniu și vor afecta procesul de aliniere a legislației naționale la standardele UE.

În ceea ce privește conceptul de „convertire a documentației în formă electronică ușor accesibilă utilizatorilor”, proiectul de lege nu oferă nici o claritate ce presupune acesta.

În context, este de menționat că Legea 124/2022 prevede la art.42 cerințe față de documentul electronic:

a) să fie creat, prelucrat, expedit, recepționat, păstrat, modificat și/sau nimicit cu ajutorul mijloacelor software și/sau hardware;

b) să conțină, pentru confirmarea autenticității acestuia, una sau mai multe semnături electronice sau sigilii electronice care corespund condițiilor și cerințelor stabilite de prezenta lege;

c) să fie creat și utilizat prin metode și într-o formă ce ar permite identificarea semnatarului sau creatorului sigiliului electronic;

d) să fie afișat într-o formă perceptibilă;

e) să permită utilizarea repetată a acestuia.

Astfel, nu este clar la ce stadiu va interveni și ce presupune procesul de „convertire a documentației” în calitate de a treia opțiune, în condițiile în care norma propusă prevede clar două opțiuni de constatare, examinare și soluționare a contravențiilor - pe suport de hârtie sau în format electronic.

Secretar de Stat

Cătălina PLINSCHI

Digitally signed by Plinschi Cătălina
Date: 2024.07.19 13:39:32 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Ministerul Dezvoltării
Economice și Digitalizării
al Republicii Moldova

Nr. 13/2-2740 din 29.08.2024

Ministerul Afacerilor Interne
Copie: Cancelaria de Stat

Urmare examinării proiectului de lege pentru modificarea Codului contravențional al Republicii Moldova nr.218/2020 (număr unic 620/MAI/2024), în limita competențelor, comunicăm lipsa obiecțiilor și propunerilor.

Secretar de Stat

Cătălina PLINSCHI

Digitally signed by Plinschi Cătălina
Date: 2024.08.29 16:38:37 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

MOLDOVA EUROPEANĂ

PROCURATURA REPUBLICII MOLDOVA

PROCURATURA GENERALĂ

mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt, 73, MD-2001, Tel.: /373 22/ 828 373

www.procuratura.md / e-mail: proc-gen@procuratura.md

24.07.2024 nr.4-1d/24- 332

Ministerul Afacerilor Interne

Copie: **Cancelaria de Stat**
(la nr.18-69-7703)

Procuratura Generală a examinat *proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative (reglementarea semnăturii electronice olografă)* (număr unic 620/MAI/2024) expediat pentru avizare.

Apreciind conținutul proiectului prin prisma principiilor activității de legiferare prevăzute de art.3 din Legea nr.100/2017 *cu privire la actele normative*, în limita domeniului de competență al Procuraturii Generale, expunem obiecțiile și propunerile indicate *infra*:

De principiu, apreciem inițiativa de aliniere a activităților procesual-contravenționale la standardele de digitalizare, prin instituirea resursei informaționale „SIA E-Dosar contravențional” și armonizarea cadrului normativ existent din domeniul serviciilor electronice, la caz semnarea electronică a documentelor, într-un mod facil și prompt.

În ceea ce privește obiecțiile și propunerile pe marginea proiectului specificăm următoarele:

La Articolul I. pct.2 din proiect, cu privire la completarea art.400 alin.(1) din Codul contravențional, opinăm asupra inoportunității acestor completări având în vedere faptul că norma generală prevăzută la art.399 din Codul contravențional este completată cu alin.(3) care acordă dreptul agentului constatat de a constata, examina și soluționa contravenții pe suport de hârtie sau în formă electronică sau cu convertirea documentației în formă electronică ușor accesibilă utilizatorilor, inclusiv semnarea electronică a acestora.

La articolul II. pct.2 din proiect, cu privire la completarea art.21 din Legea nr.124/2022 privind identificarea electronică și serviciile de încredere cu alineatul (6¹), propunem modificarea dispoziției normative după cum urmează:

se completează cu alineatul (5¹) cu următorul cuprins:

„(5¹) Modalitatea de aplicare a semnăturilor electronice de către participanții la procesul contravențional se stabilește de Guvern.”

Procurorul General

Ion MUNTEANU

SERVICIUL DE INFORMAȚII ȘI SECURITATE AL REPUBLICII MOLDOVA

MD 2004, mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfint, 166, tel. 022-239-625, fax 022-234-068, e-mail: sis@sis.md

„26” iulie 2024

Nr. E/7729

La scr. Cancelariei de Stat
nr.18-69-7703 din 10.07.2024

Ministerul Afacerilor Interne

Copie: **Cancelaria de Stat**

Serviciul de Informații și Securitate al Republicii Moldova (*în continuare – Serviciul*), a examinat proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative (*reglementarea semnăturii electronice olografă*) (număr unic 620/MAI/2024) și Vă comunică următoarele.

Serviciul susține necesitatea unui astfel de proiect de lege, însă redacția actuală a acestuia necesită a fi revizuită pentru a nu distorsiona tot ecosistemul serviciilor de încredere și de a nu ne abate de la normele UE privind serviciile de încredere. Astfel, modificarea Legii 124/2022 privind identificarea electronică și serviciile de încredere nu este necesară, iar principalele motive pentru care recomandăm revizuirea proiectului sunt:

Propunerea de a introduce conceptul de „semnătură olografă electronică” nu este în concordanță cu practicile și standardele internaționale, în special cu directivele Uniunii Europene privind serviciile de încredere și semnăturile electronice. Termenul de „semnătură olografă” implică semnarea manuală a unui document fizic, în timp ce propunerea de a aplica acest concept la documente electronice este problematică din punct de vedere juridic și tehnic.

Astfel, încercarea de a include în legislația națională de specialitate a noțiuni precum „semnătura olografă electronică” contravine cerințelor și standardelor impuse de Uniunea Europeană în domeniul semnăturilor electronice și serviciilor de încredere. Este crucial ca orice modificare legislativă să respecte cadrul legal european pentru a asigura compatibilitatea și interoperabilitatea sistemelor naționale cu cele internaționale.

Respectiv, semnătura aplicată cu active stylus touch pen pe o tabletă, pentru semnarea unor înscrisuri generale, necesită câteva precizări pentru clarificarea naturii și efectelor juridice.

Chiar dacă aplicarea semnăturii cu active stylus touch pen se face pe un document electronic, această semnătură nu este o semnătură electronică extinsă, deci cu atât mai puțin este o semnătură calificată, în sensul Legii nr. 124/2022 privind identificarea electronică și serviciile de încredere sau a regulamentului european aplicabil (Regulamentul UE nr. 910/2014).

Însă, utilizarea semnăturii cu active stylus touch pen pe o tabletă, nu este lipsită de relevanță juridică. Înscrisul este orice scriere sau altă consemnare care cuprinde date despre un act sau fapt juridic, indiferent de suportul ei material ori de modalitatea de conservare și stocare.

Așadar, textul acordului de voință consemnat într-un document informatic, împreună cu impresiunea semnăturii realizate cu active stylus touch pen, este un înscris. Mai precis, este vorba de un înscris pe suport informatic.

În acest context, înscrisul pe suport informatic este admis ca probă în aceleași condiții ca înscrisul pe suport hârtie, dacă îndeplinește condițiile prevăzute de lege.

Astfel, pentru întrunirea condițiilor de legalitate, în speță a unui proces-verbal, Serviciul consideră oportun efectuarea modificărilor de rigoare **doar la Codul contravențional**, și anume, reglementarea confirmării aducerii la cunoștința contravenientului prin semnarea în trei modalități în dependență de modul de întocmire a procesului-verbal:

1) Procesul-verbal întocmit pe suport de hârtie, se va semna cu semnătură olografă;

2) Procesul-verbal întocmit în format electronic, se va semna cu semnătură electronică calificată (*la cererea contravenientului dacă acesta dispune de asemenea gen de semnătură*) sau printr-un înscris sub semnătură privată pe suport informatic cu active stylus touch pen.

Respectiv, semnătura cu active stylus touch pen nu este o semnătură electronică, deși ea este aplicată pe un suport informatic. Această semnătură face deplină credință, până la proba contrară, cu privire la consimțământul semnatarului în privința conținutului înscrisului pe suport informatic.

Suplimentar, întru evitarea litigiilor în care instanța de judecată va trebui să dea apreciere, cu privire la calitatea documentului, ținând seama de circumstanțele în care datele au fost înscrise și documentul care le-a reprodus, suportul (tableta) sau tehnologia utilizată pentru redactare, urmează să corespundă criteriilor care vor fi stabilite printr-un act normativ, care vor garanta integritatea documentului generat de acestea.

Alexandru MUSTEATA
Director

Digitally signed by Musteata Alexandru
Date: 2024.07.26 19:04:34 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Republic of Moldova, Chișinău, MD-2012, 134, Ștefan cel Mare și Sfânt Ave.
Phone: +373 22 820 026, email: office@egov.md, web: <http://www.egov.md>

Nr. 24/3004 – 139 din 22.07.2024
La nr. _____ din _____

Ministerul Afacerilor Interne

copie: Cancelaria de Stat

Instituția publică „Agenția de Guvernare Electronică” (AGE) a examinat **proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative (reglementarea semnăturii electronice olografă) (număr unic 620/MAI/2024), autor – Ministerul Afacerilor Interne**, și, în limitele competențelor instituției, comunicăm următoarele obiecții și propuneri la **proiectul de lege**:

1. Inițial considerăm necesar să confirmăm că AGE salută intențiile autorităților publice care contribuie la implementarea politicilor de e-Transformare a guvernării și de modernizare a serviciilor guvernamentale, inclusiv în privința utilizării instrumentelor digitale în cadrul procedurii contravenționale. Totodată, propunerile respective urmează să fie realizate în concordanță cu prevederile actelor normative aplicabile și cu tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte, precum și să fie armonizate cu actele normative ale Uniunii Europene.

Astfel, trebuie să facem trimitere la dispozițiile art.20 din Legea nr.124/2022 privind identificarea electronică și serviciile de încredere, care în redacția în vigoare reglementează două tipuri de semnături electronice: semnătura electronică de tip avansat și semnătura electronică de tip calificat. Pornind de la faptul că semnătura care va fi creată prin instrumentele propuse în proiectul de lege nu va întruni cerințele semnăturii avansate sau calificate, stabilite în art.23-25 din Legea nr.124/2022, rezultă că respectiva semnătură va fi o „*semnătură electronică simplă*”. În context, este oportun să menționăm că acest tip de semnătură electronică a fost reglementat anterior în Legea nr.91/2014 privind semnătura electronică și documentul electronic, abrogată prin Legea nr.124/2022, care, în art.4 alin.(2), stabilește că semnătură electronică simplă este semnătura electronică utilizată ca metodă de autentificare, fără a face trimitere exclusiv la semnatar. Prin urmare, recomandăm autorului proiectului evitarea utilizării termenului de „semnătură electronică olografă” și substituirea lui, **în tot textul Art.II**, cu noțiunea „*semnătură electronică simplă*”. De altfel, este oportun să menționăm că termenul de „semnătură electronică olografă” nu este utilizat nici în Ordonanța de urgență a Guvernului României nr.38/2020 privind utilizarea înscrisurilor în formă electronică, la care se face trimitere în Nota informativă ca și exemplu de bună practică de implementare a respectivului tip de semnătură.

2. În **Art.II pct.1**, prin care se modifică art.2 din Legea nr.124/2022, în definiția noțiunii „*semnătură electronică*”, cuvântul „autentificare” se va substitui cu cuvântul „semnare”, pentru a nu avea constrângeri legale sau interpretări a scopului de utilizare a semnăturii electronice. Modificarea respectivă ar corespunde și definiției din alin.(10) din preambulul la Regulamentul (UE) nr.910/2014 al Parlamentului European și al Consiliului din 23 iulie 2014 privind identificarea electronică și serviciile de încredere pentru tranzacțiile electronice pe piața internă și de abrogare a Directivei 1999/93/CE.

3. **Art.II se va completa cu o normă de abrogare a art.22 lit.b)**, dat fiind faptul că prevederea respectivă stabilește limite de utilizare a unor tipuri de semnături, prin aplicarea pe documentele electronice în raporturile juridice ale persoanelor juridice de drept public cu persoanele fizice și cu persoanele juridice de drept privat doar a semnăturii calificate. Atragem atenția cu privire la faptul că păstrarea acestei norme în redacția actuală va face imposibilă aplicarea oricăror altor tipuri de semnături pe procesele verbale contravenționale de către contravenienți, deoarece acestea reprezintă documente prin care se stabilesc raporturi juridice între persoanele juridice de drept public și persoanele fizice și persoanele juridice de drept privat. Astfel, chiar dacă, prin Art.I pct.4 din proiectul de lege, art.440 din Codul contravențional nr.218/2008 se completează cu alin.(1¹) care împuternicește Guvernul cu competența de aprobare a modului de constatare, examinare și soluționare a faptelor contravenționale pe suport de hârtie sau în formă electronică, considerăm că această normă nu va putea asigura implementarea noului model de constatare în formă electronică a contravențiilor prin hotărâre a Guvernului decât dacă, în conformitate cu art.22 lit.b) din Legea nr.124/2022, atât agentul constatator, cât și contravenientul vor dispune de semnătură electronică calificată.

Alternativ, recomandăm cel puțin, în **Art.I pct.4**, completarea art.440 alin.(1¹) din Codul contravențional cu textul „, inclusiv prin utilizarea de către persoanele contraveniente a semnăturii electronice simple.”

Digitally signed by Fricatel Eduard
Date: 2024.07.22 13:42:30 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

MOLDOVA EUROPEANĂ

**Secția juridică
și resurse umane**

Eduard FRICATEL

(împuternicit

în baza Ordinului Directorului I.P. AGE
nr. 24/3005-35 din 09.07.2024)

Ex.: Dumitru Botea,
e-mail: dumitru.botea@egov.md
tel.: 061 000 493

**MINISTERUL JUSTIȚIEI
AL REPUBLICII MOLDOVA**

*MD - 2012, mun. Chișinău,
str. 31 August 1989, nr. 82
tel.: +373 22 20 14 24
web: www.justice.gov.md,
e-mail: secretariat@justice.gov.md*

28.08.2024 nr. 04/1-8032

Ministerul Afacerilor Interne

Urmare examinării suplimentare a proiectului de hotărâre a Guvernului cu privire la aprobarea proiectului de lege pentru modificarea Codului contravențional al Republicii Moldova nr. 218/2008, Ministerul Justiției reiterează obiecțiile și recomandările formulate în raportul de expertiză juridică cu nr. 04/1-7582 din 12.08.2024.

Adițional, prezentăm spre informare opinia Consiliului Superior al Magistraturii pe marginea proiectului de hotărâre a Guvernului cu privire la aprobarea proiectului de lege pentru modificarea Codului contravențional al Republicii Moldova nr. 218/2008 (se anexează).

Anexă: avizul Consiliului Superior al Magistraturii din 26 august 2024 - 2 file.

Secretar de stat

Stanislav COPETCHI

Digitally signed by Copetchi Stanislav
Date: 2024.08.28 15:25:28 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

CONSILIUL SUPERIOR AL MAGISTRATURII

Republica Moldova, MD-2009, mun. Chișinău, str. M. Eminescu 5
email: secretariat@csm.md, Tel.: /+373 22/ 990 990
www.csm.md

A V I Z

asupra proiectului de lege pentru modificarea Codului contravențional
al Republicii Moldova nr. 218/2008
(număr unic 620/MAI/2024)

26 august 2024

mun. Chișinău

În adresa Consiliului Superior al Magistraturii a parvenit demersul Ministerului Justiției privind prezentarea opiniei Consiliului Superior al Magistraturii pe marginea proiectului de lege pentru modificarea Codului contravențional al Republicii Moldova nr. 218/2008 (număr unic 620/MAI/2024).

Potrivit Notei de fundamentare anexate, proiectul de lege susține intenția digitalizării SIA „E-Dosar contravențional”, urmărind *in corpore* scopul instituirii resursei informaționale SIA E-Dosar contravențional conform prevederilor Legii nr. 467/2003 cu privire la informatizare și la resursele informaționale de stat și Hotărârii Guvernului nr. 562/2006 cu privire la crearea sistemelor și resurselor informaționale automatizate de stat.

Scopul acestui proiect constă în modificarea Codului contravențional.

Astfel, se menționează că asigurarea ordinii și securității publice, inclusiv ce ține de faptele contravenționale, este o sarcină comună a autorităților publice. Conform Codului contravențional, angajați din 44 de autorități și instituții publice dețin competențe de constatare și examinare a contravențiilor. O parte din aceste instituții, în mod independent, și-au dezvoltat sisteme informatice ce susțin procesele interne de gestiune a cauzelor contravenționale. Preponderent problematica digitalizării activităților respective a fost tratată secvențial, soluțiile, dovedindu-se a fi complicat de integrat și puțin sustenabile pentru a fi reutilizate în comun cu alte instituții responsabile de domeniu.

Se menționează în Notă că, la moment, Ministerul Afacerilor Interne își aliniază activitățile procesuale la standardele de digitalizare, fiind implicat în dezvoltarea proiectului SIA „E-Dosar contravențional”. Una din cerințele privind implementarea proiectului este armonizarea cadrului normativ existent din domeniul serviciilor electronice, la caz semnarea electronică a documentelor, într-un mod facil și prompt.

Una din metodele ce se impune a fi luată în considerare, este implementarea conceptului de semnătură electronică simplă.

Semnătura electronică simplă, reprodusă într-un cadru electronic, ar fi semnarea de mână și scanarea imaginii într-un fișier sau încărcarea unei semnături de mână într-o aplicație care să permită apoi aplicarea ei pe documente în același format. Aceasta este o operațiune care poate fi realizată de către oricine și nu prezintă siguranță în ce privește identitatea părților, însă este utilizată în anumite contexte fiindcă conferă documentului o notă personală.

Analiza cadrului juridic național denotă faptul că prin Legea privind identificarea electronică și serviciile de încredere nr. 124/2022 sunt recunoscute semnăturile electronice și sigiliile electronice, ale căror principii și mecanisme de utilizare le identifică a fi de tip avansat și de tip calificat.

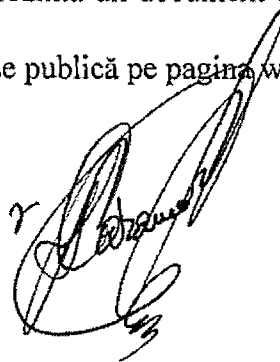
Sub incidența înțelesului noțiunilor acestor tipuri de semnături nu se încadrează și esența semnăturii electronice simple, motiv pentru care se intervine cu prezentul proiect de a reglementa juridic acest tip de semnătură electronică, precum și a mecanismului tehnic de aplicare, distinct de semnăturile electronice al căror regim juridic este reglementat prin Legea privind identificarea electronică și serviciile de încredere nr. 124/2022. Respectiv, semnătura aplicată potrivit mecanismului „*active stylus touch pen*” pe o tabletă, pentru semnarea unor înscrisuri generale, necesită câteva precizări pentru clarificarea naturii și efectelor juridice.

Astfel, analizând de lege pentru modificarea Codului contravențional al Republicii Moldova nr. 218/2008 (*număr unic 620/MAI/2024*), Consiliul Superior al Magistraturii consideră că, modificările propuse sunt oportune și necesare, în condițiile în care acestea oferă soluții juridice pentru realizarea întocmai a normelor de drept.

În contextul examinării proiectului, precum și a Notei de fundamentare întocmite pe marginea acestuia, Vă informăm că, avizăm pozitiv și susținem fără propuneri și careva obiecții proiectul de lege pentru modificarea Codului contravențional al Republicii Moldova nr. 218/2008 (*număr unic 620/MAI/2024*), având în vedere că acesta reprezintă un document de politici publice complet, rațional și peremptoriu.

Avizul se remite Ministerului Justiției și se publică pe pagina web a Consiliului Superior al Magistraturii.

Președinte al
Consiliului Superior al Magistraturii

Sergiu CARAMAN

23.07.2024 nr. 04-03/512/1160

La nr. 18-69-7703 din 10.07.2024

Ministerul Afacerilor Interne
secretariat@mai.gov.md

Copie: Cancelaria de Stat
cancelaria@gov.md

La adresarea Cancelariei de Stat nr. 18-69-7703 din 10 iulie 2024, Ministerul
Finanțelor a examinat proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative
(*reglementarea semnăturii electronice olografă*) (număr unic 620/MAI/2024), și
comunică lipsă de obiecții și propuneri pe marginea acestuia.

Ministru

Petru ROTARU